

Konferencja podsumowująca projekt realizowany we współpracy Fundacji Homo Homini im. Karola de Foucauld oraz Urzędu Miasta i gimnazjów Tarnowa:

Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej *Archipelag Skarbów* w mieście Tarnowie w roku 2012

„Archipelag Skarbów” w Tarnowie - chronologia wydarzeń:

- 31 maja 2011 – Prezentacja modelu profilaktyki zintegrowanej oraz programu „Archipelag Skarbów” podczas miejskiej konferencji profilaktycznej „Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży” w Sali Lustrzanej w Tarnowie.
- Jesień 2011 – Pilotażowe realizacje programu „Archipelag Skarbów”
- Czerwiec-listopad 2012 – Realizacja programu „Archipelag Skarbów” w klasach II i III pięciu wybranych tarnowskich gimnazjów wraz z badaniami diagnostycznymi problemów młodzieży.
- 11 grudnia 2012 – Konferencja podsumowująca projekt

Informacja ogólna o programie „Archipelag Skarbów”:

Program powstał w 2006 roku z myślą o tym, by wesprzeć rodziców i wychowawców w przekazywaniu nastolatkom zasad, które uchronią młodzież przed zagrożeniami, wskażą zdrowy styl życia i pomogą w realizacji ich najgłębszych marzeń.

Program jest przeznaczony dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Wskazuje drogę do trwałej miłości i życia pełnego pasji i wartości. Kiluosobowa ekipa dobrze przeszkolonych i zaangażowanych realizatorów w atrakcyjny sposób uczy młodzież stylu życia wolnego od alkoholu, narkotyków i przemocy. Mówiąc o pięknie miłości i seksualności, pokazuje jednocześnie wartość czekania ze współżyciem seksualnym oraz konsekwencje psychologiczne i medyczne wczesnych kontaktów seksualnych. Program dla młodzieży trwa 9 godzin dydaktycznych, jest realizowany w formie dwóch mityngów dla dużych grup młodzieży (100-200 osób) i wzbogaca go szkolenie dla rodziców (2 godz. dydak.) i szkolenie dla rady pedagogicznej (2 godz. dydak.). W latach 2006-2012 w programie uczestniczyło ponad 30 000 uczniów z całego kraju.

Skuteczność programu została sprawdzona w badaniach naukowych przeprowadzonych przez dr Szymona Grzelaka (2009) we współpracy z MEN, PARPA, KC ds. AIDS i CMPPP. Udowodnione **efekty programu** obejmują m.in.:

- ❖ ograniczenie korzystania z alkoholu
- ❖ ograniczenie korzystania z narkotyków
- ❖ ograniczenie korzystania z pornografii
- ❖ dojrzsze podejście do budowania związków i większa gotowość do czekania ze współżyciem seksualnym
- ❖ spadek odsetka myśli samobójczych

Program „Archipelag Skarbów” posiada rekomendację szeregu instytucji państwowych odpowiedzialnych za profilaktykę problemów młodzieży podległych **Ministerstwu Zdrowia** i **Ministerstwu Edukacji Narodowej**.

Więcej informacji o programie na stronie: www.program.archipelagskarbow.eu

Skala realizacji programu w Tarnowie w roku 2012:

- **743 uczniów** klas II i III z 5 gimnazjów uczniów klas II gimnazjów zostało objętych przekrojowymi, anonimowymi badaniami ankietowymi, które umożliwiły precyzyjną diagnozę zarówno potencjału, jak

i zachowań ryzykownych i problemowych młodzieży. Raporty z diagnoz zostały przekazane szkołom i stanowią cenne narzędzie do planowania i modyfikowania pracy wychowawczej.

- **835** uczniów klas II i III tych samych gimnazjów uczestniczyło w programie profilaktycznym „Archipelag Skarbów”.
- Osobnymi spotkaniami szkoleniowymi programu „Archipelag Skarbów” objęci zostali **nauczyciele 278** osób i **rodzice 408** osób ze szkół objętych projektem.

Ocena programu przez tarnowską młodzież i pedagogów:

- 657 uczniów wypełniło po zakończeniu programu ankiety ewaluacyjne, w których ocenili program oraz swoje korzyści z uczestnictwa:

Liczba ankiet	657
Średnia ocena programu w skali 1-6	4,59
Dowiedziało się przydatnych rzeczy	79,50%
Odsetek zachęconych do szanowania innych	72%
Odsetek zachęconych do unikania pornografii	71%
Odsetek zachęconych do unikania alkoholu	62%
Odsetek zachęconych do unikania narkotyków	73%
Odsetek zachęconych do czekania z rozpoczęciem współżycia seksualnego do ślubu	47%
Odsetek zachęconych do czekania z rozpoczęciem współżycia seksualnego do ślubu lub do dorosłości	64%

- Bardzo pozytywna ocena programu przez młodzież pokazuje, że dzięki atrakcyjnej formie przekazu i dobrze wyszkolonej, zaangażowanej kadrze specjalistów można skutecznie przełamać negatywny stereotyp, który mówi, że młodzież odrzuca autorytety i nie chce słuchać wskazówek dorosłych.
- Średnia ocena pedagogów z 5 tarnowskich gimnazjów wynosiła **5,4** (w skali 1-6), co potwierdza profesjonalizm realizującej program kadry Fundacji Homo Homini im. K. de Foucauld. W swoich ocenach pedagodzy uwzględnili treści, dynamikę programu, przygotowanie ekipy, formę i treści spotkania z rodzicami.

Wnioski i rekomendacje z badań diagnostycznych i projektu profilaktycznego:

1. **Władze samorządowe Miasta Tarnowa wykazują bardzo duże zaangażowanie w sprawy profilaktyki i wychowania.** Dowodem gospodarskiego podejścia jest strategiczne myślenie o wychowaniu i profilaktyce, w którym naukowe badania diagnostyczne powiązane są z profilaktyką, a rezultaty badań i działań są raportowane na konferencjach miejskich.
Dobre praktyki z realizacji projektu w Tarnowie wzbogacają zasób doświadczeń naszej Fundacji zdobywanych w projektach miejskich w Radomiu, Białymstoku, Lublinie, Stalowej Woli, Płocku czy Nowym Sączu.
2. **Przeprowadzone badania diagnostyczne wskazują na to, że tarnowskie rodziny, szkoły i środowisko lokalne ma bardzo duży potencjał wychowawczy.** Najważniejszymi autorytetami wymienianymi przez tarnowską młodzież są rodzice (wymieniani przez ponad 80%), babcia i dziadek (prawie 25%), przedstawiciele dalszej rodziny (20%), nauczyciele (ok. 10%) i osoby duchowne (ok. 10%). Większość młodzieży może też liczyć na wsparcie i wysłuchanie przez rodziców, gdy znajdą się w potrzebie (ok. 70 %). Zdecydowana większość młodzieży stwierdza, że religia i wiara są dla nich w życiu ważne (ponad 70%). W świetle światowych badań rodzina i religijność to jedne z kluczowych czynników chroniących młodzież przed zachowaniami problemowymi.
3. **Wskaźniki zachowań ryzykownych młodzieży są w większości podobne, jak dla innych miast Polski.** Dotyczy to korzystania z narkotyków, dopalaczy, myśli samobójczych czy też kontaktów seksualnych. Nieco niższe niż w innych miastach są wskaźniki korzystania z alkoholu przez młodzież z klas II Tarnowa. Niektóre środowiska tarnowskiej młodzieży cechują się natomiast podwyższonymi wskaźnikami przemocy rówieśniczej (głównie chłopcy z klas II) oraz wysokim wskaźnikiem palenia papierosów (dziewczeta z klas III). Niepokojący jest także wysoki odsetek chłopców intensywnie korzystających z pornografii (codzienne korzystanie z pornografii deklaruje w różnych szkołach 11-30% chłopców z klas II).